

Bölüm 21

LİSANS EĞİTİMİNDE PEDIATRİ HEMŞİRELİĞİ UYGULAMA FORM ÖRNEKLERİ

Selmin ŞENOL¹

GİRİŞ

Hemşirelik, tarihsel süreci içinde yapılandırılmış, yenilikçi, kanıta dayalı eğitim anlayışı ile bilimsel temel üzerinde gelişmesini sürdüren bir disiplindir. Hemşirelik bakımı ilk adımlarında beceri ağırlıklı bir tablo ön plana çıkmış olsa da, bakımın esasını oluşturan neden sonuç ilişkisi kavramı ile temel tıbbi bilgiler üzerinden kanıt temelli bakım anlayışına evrilmiştir. Bu evrilmeye, hemşirelik eğitimindeki bakım öğretisi ve uygulamaları son derece önemli bir etkidir (Uyer 1992; Birol 2002). Hemşire adayların lisans eğitiminde kuramsal bilgilerle bakım uygulamalarında kendilerini geliştirici, ileriye dönük farkındalıkları ile evrilme hız kazanacaktır. Nitekim hemşirelik eğitiminin en az dört yıllık lisans eğitimine temellenmiş olmasındaki esas amaç öğrencilerin mezuniyet sonrasında bakım sundukları her alanda problem çözebilen, eleştirel düşünme becerisi ile yetkinlik kullanabilmesidir. Bu nedenle eğitim sürecindeki temel uygulamalı derslerin (hemşirelik esasları, iç hastalıkları hemşireliği, cerrahi hastalıklar hemşireliği, doğum ve kadın sağlığı hemşireliği, çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği, ruh sağlığı hemşireliği, halk sağlığı hemşireliği) kuramsal bilgiler eşliğindeki klinik ve sahadaki deneyimleri son derece önemlidir (Uyer 1992; Wu, Heng & Wang 2015; Biçer, Ceyhan & Şahin 2015). Öğrencilerin neden sonuç kavramında bilgi ve uygulamalarının uygulamalı derslerin sıralanmasında olduğu gibi temeldeki basit olandan karmaşığa doğru ilerlemesi bu sürecin izlenmesindeki önemi artırmaktadır. Hemşirelik lisans eğitim müfredatında belirtilen bireyden topluma, tüm yaş gruplarında ve toplumsal/kültürel yapılarıdaki hemşirelik bakımı sunumunun evrenselliğini sağlayabilmenin çabaları, öğrencilerle birlikte pratik yapma, izleyebilme ve değerlendirebilme adımlarından geçmektedir. Bu metinde hemşirelik lisans eğitiminin 3 ve 4. yılında yer alan pediatri hemşireliği

¹ Prof. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bl., Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, ORCID iD: 0000-0003-4716-3512

SONUÇ

Geçmiş yıllarda pediatri hemşireliği uygulamalarına katkı sağlayan ekte sunulan uygulama formlarının, günümüzde artan öğrenci sayısı, sınırlı sayıdaki eğitmen nedeniyle verimli kullanımı azalmıştır. Hızla gelişen bilişim teknolojileri yönüyle öğrenci ve eğitmen açısından objektif değerlendirilme gereksinimi ise her geçen gün artmaktadır. Son yıllarda laboratuvar öğrenme sürecinde yaygınlaşmaya başlayan simülasyon uygulamaları pediatri hemşireliği girişimlerinde katkı sağlamakla birlikte, maliyetin yüksek olması pek çok ortamda kullanılmasının önüne geçmektedir. Bilişim teknolojisindeki gelişmeler hız kazansa da, pediatri hemşireliği uygulamalarında çocuk ve aile ile yüz yüze iletişim, bakımın sunulmasında temel ilke olmaktadır. Öğrencinin çocuğu tanınması, izlemesi, değerlendirmesi ve eğitmen işbirliğini sürdürebilmesi için uygulama formları rehberliğinin güncel koşullarda sürdürülebilirliği sağlanmalıdır. Pediatri hemşireliği uygulamalarında yer alan formların etkin kullanımı, öğrencilerin klinik yeterliliklerinde, özgüvenli öğrenmelerinde, hasta güvenliğinde, tıbbi hataların önlenmesini destekleyecektir. Hemşirelik sürecinde sistematik çalışma (değerlendirme, tanı, plan, uygulama, değerlendirme), hemşirelik bakımına ilişkin eleştirel düşünme, etik yaklaşım, iletişim ve mesleki becerilerini geliştirmesini sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Uyer G. (1992). Hemşirelikte Klinik Öğretim, Hatiboğlu Yayınları, Ankara, ISBN 975-7527-41-6 s.
- Birol L. (2002). Hemşirelik Süreci, Genişletilmiş 5. Baskı, Etki Matbaacılık Yayıncılık Ltd.Şti. ISBN 975-97462-7, s.21,44,73, 104
- Wu, X. V., Heng, M. A., & Wang, W. (2015). Nursing students' experiences with the use of authentic assessment rubric and case approach in the clinical laboratories. *Nurse Education Today*, 35(4), 549-555.
- Biçer S, Ceyhan YŞ, Şahin F. (2015) Hemşirelik öğrencileri ve klinik hemşirelerin klinik uygulamada öğrenciye yapılan rehberlik ile ilgili görüşleri. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*; 23(3):215-23.
- Ergöl, Ş. (2011). Türkiye’de yükseköğretimde hemşirelik eğitimi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 152-155.
- Kocaman, G., & Yürümezoğlu, H. A. (2015). Türkiye’de hemşirelik eğitiminin durum analizi: Sayılarla hemşirelik eğitimi 1996-2015. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 255-262.
- Filiz, M. (2021). Türkiye’de hemşirelik bölümünün eğitsel ve akademik yapısı. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 11(2), 78-95.
- Finstad, I., Knutstad, U., Havnes, A., & Sagbakken, M. (2022). The paradox of an expected level: The assessment of nursing students during clinical practice—A qualitative study. *Nurse education in practice*, 61, 103332.

- Çınar, S., Ay, A., & Boztepe, H. (2021). Pediatri hemşireliği eğitiminde standart hasta kullanımı. *Sağlık ve Toplum*, 31(1), 39-46.
- Tutar, Ş., & Karol, T. (2023). Pediatri Hemşireliği Dersi Alan Öğrencilerin Kültüre Özgü Bakım Verme Yeterliliği, Yaşadığı Güçlükler Ve Çözüm Önerileri. *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 434-443.
- Stanley MJC, Hayes J, Silverman FL (2014). Examining student nurses'perceptions of diverse populations: Are student nurses prepared to care for culturally diverse patients. *Journal of Nursing Education and Practice*;4(7):1-8.
- Şendir, M., Çelik, S., Dişsiz, M., Güney, R., Açıksöz, S., Kolcu, M., & Bektemür, G. (2018). Hemşirelik eğitimi ve uygulamasında yeni bir yaklaşım: Hemşirelik eğitimi ve uygulamasının bütünleşmesi. *Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi JAREN*, 4(2), 92-99.
- Bunoti, S. (2011). The quality of higher education in developing countries needs professional support. In 22nd International Conference on Higher Education. Retrieved from <http://www.intconfhighered.org/>
- Demirtaş, Z. (2017). Eğitimde program değerlendirme yaklaşımlarına genel bir bakış. *Sakarya university journal of education*, 7(4), 756-768.
- Arslan, S., Şener, D. K., & Cangür, Ş. (2018). Pediatri hemşireliği öğrencileri klinik rahatlık ve endişe değerlendirme aracının geçerlik ve güvenilirliği. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 61-66.
- Elmaoğlu, E., & Özdemir, S. (2022). Pediatri Hemşireleri Tarafından Karşılanamayan Bakım ve Nedenleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 15(2), 175-185.
- Kaymaz, T. T., Çetinkaya, Ş. Ş., Bakır, E., Özçetin, Y. S. Ü., Şenay, G. Ü. L., Şahin, N. E & Tunçbilek, Z. (2017). Türkiye'deki Hemşirelik Lisans Programlarının Web Sayfalarında Bologna Sürecinin Yansımaları. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (1), 91-97.